

Meeqqat piitsuussusaannut, ajornartorsiutip annertussusaanut aamma ajornartorsiummut qanoq iliorluni qaangiiniarluni aaqqiissutissaq pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqatigiit)

Oqaaseqaat:

Oqallissaarummut qujalluta Siumumiit imaattumik oqaaseqassaagut.

Meeqqat atugarisaat pitsanngortariaqarpoq, maani inersuarmi tamanna assortuussutigisariaqanngikkipput qularutiginngilara, unifippulli maani inersuarmi uaniinnerugunarpoq, qanoq pissutsit pitsanngortinniarnerlugu tulleriaarinermik eqqartuineq ajoratta.

Meeqqatsinnut iliuusigut kisitsisitalersoraanni ajorluinnartut saqqummikaasарput, imminut toquettartut amerlavallaarujuussuarput, aanngajaarniutinik (imigassaappata, ikiaroornartuuppata) siusippallaarujuussuartumik misileraalertarpot kingusinnerusukkut inuunerminni atornerluisunngortussangorlugit, naammattumik nerisinneqartarsimannngitsut amerlavallaartut ilisimaleqqavarput aamma, meeqqagut inersimasunik kinguaassiutitigut pinngitsaolineqartarneri amiilaarnartut amerlavallaarput allaat meeqqat meeraqatiminik kinguaassiutitigut atornerluisunngortalerlutik. Kingullertigut MIO-mit sammineqarpoq meeqqat eqqarsartaatsimikkut arlaatigut innarlersimappata ikiorneqarsinnaanngivissortutut inissimaleqqaneri ajunaarnersuartut isigisariaqartut.

Siumumiit isumaqarpugut nalunngikkaluarlutigu qujanartumik meeqqat nunatsinniittut tamarmik tamakkuningga atugaqanngikkaluartut, suli amerlavallaarujuussuartut pissutsinik ajorluinnartunik atugaqartinneqartut. Oqaluuserisassanngortitsisup quleqtsiusinermini sammisaq piitsuussusermut attuumassuteqartikkaa maluginiarparput.

Oqaaseq piitsuussuseq, meeqqat piitsuunerat nammineq akunnattoornarisara siamasissumik paasisassaavoq. Sutigut piitsuussuseq pisuussuseq maani inersuarmi sammissavarput taava? Misigissutsikkut? Aningaasatigut? Periarfissatigut?

Oqaaseq tigussaanngingajattoq imartooruujussuusinnaasoq imaqanngissinnaasorlu, immaqa aamma taamaammat iliuuserpassuit siunnerfimminnut iluatsiffeqanngillat tigussaanngiusattunik oqallisigisaratsigu. Nunatsinnimi suliniuterpassuaqarpugut, tamarmik pitsaanerulersitsinissamik neriorsuuteqartut taamaattorli kisitsisit pitsaanerulersitsinermik takutitsinngillat.

Tamanna nunatsinnut ernumanartutut Siumuminngaanit isigivarput, piaartumik pitsanngoriaatinik takutitsisinnaanngikkutta piffissanngorpoq unikaallassalluni suliniutit sunniuteqanngitsunik ingerlataqarutta allanngortoqartariaqalerneranik oqariartuutaavoq uagullu inersuarmi maani oqallittugut pisussaaffeqarpugut ataatsimoorluta iliuuseqassalluta meeqqagut pillugit, nunarput pillugu.

Meeqtagut ilatsiinnartuunatik eqeersimaartaullutik nunatsinnik napatitsisunngussagunik sutigut tamatigut pitsangorsaatit iluatsittut takussutissalinnik suliniuteqalernissarput piffissanngorpoq.

Inersuarmi maani kisitta suliassaqqanngilagut, tamatta suleqataasariaqarpugut nuna tamakkerlugu politikeriugutta, kommunini politikeriugutta, angajoqqaagutta ilaquaaguttaluunniit.

Angajoqqaatut meeqqanut akisussaasutut pingarnerpaamik inissimapput tamanna killissa tikivillugu angajoqqaatut qimarratigisinnaangivipparput, akisussaaffigivarput meeraput peqqissutissallugu, nerisissallugu, ilinniartissallugu inuunermini ineriertornissaanik pitsaanerpaamik toqqammavississallugu. Inersimasunngortissallugu imminut pilersorsinnaasoq, kiffaanngissuseqarluni periarfissaminik atuisinnaanngortissallugu, innuttaaqataanermut suliassartaanut tunniusimalersissallugu nunatta namminiilivinnissaanut kivitseqataasussanngorlugu.

Siumumiit isumaqarpugut oqaluttuarisaanitsinnilu uagut iliuuserisimasagut sammiunnaarlugit ullumikkut killiflik akisussaaffiittut tigullugu ajunngitsortai ajortortaaal ilanngullugit qanoq iliuuseqarfinginissaanut sammisariaqalerpugut. Imassaaleqinngeqaarmi nalunaarusiarpassuit misissuinerpassuillu meeqqagut pillugit ingerlanneqareerput, tullinguuppoq alloriarnerup tullia alloriarfagissagippit.

Allorianeq tullermi meeqqanut sammisassaqtitsineq annertusarneqassaaq, illut meeqqanut atugassiat iluarsartuunneqanngikkunik nutaanik sanaartortariaqarpugut. Saaffiginniffissat sumiiffinni saaffissat annertusartariaqarput suliat meeqqanut tunngasut eqaannerusumik ingerlaleqqullugit. Meeqquerivinni atuarfinnilu pisussaaffiliineq annertusisariaqarpoq angusarluttoqartarneranut imminnut pisuutitaattarneq suliassaqartunut atorunnaarlugu qaninnerusumik suleqatigiinneq timitalerlugu nunarput tamakkerlugu qualkeerneqartariaqarpoq.

“Naliginaasumik” ineriertortaannannginnatta, meeraqarpoq immikkullarissumik pisariaqartitsisunik. Meeqyanik immikkullarissunik pisariaqartitsisunut sullissiviit annertusartariaqarput sapinngisamik inuunerminni immikkut pisariaqartitsigaluarlutik imminut napatissinnaaqqullugit.

Suliassarpassuit immikkualuttutut taaneqartartut Naalakkersuisut, inatsisartut, kommunit, ataatsimiisitaliat il.il atorunnaarlugit meeqqagut pillugit, nunarput pillugu ineriertorneq pitsaanngitsumut ingerlaasoq mumisittariaqalerparput akisussaaffimmik tigusilluta utaqqiinnarata.

Nuna namminiilerniartoq akisussaassuseqartunik ilatsiinnanngitsunik kiffaanngissuseqarusuttunillu innuttaqartariaqarpoq allanik isumalluuteqarneq piunnaarlugu. Tamanna anguneqassappat meeqqatsinnit aallartittariaqarpugut nammineq akisussaaffimmik tigusinitsinnik.

Taamatut oqaaseqarluta Siumumiit oqallinneq peqataaffigissavarput, qujanarlu oqallisissiamut.

Hans Peter Poulsen
Siumut